

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
«06» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми Мова і література (англійська)
Спеціалізація 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)

Київ - 2018

Розробник: Тверітінова Тетяна Іванівна, кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри світової літератури

Викладачі:

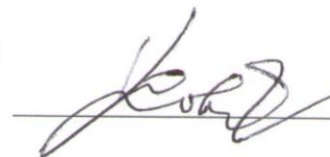
Тверітінова Т.І., доцент кафедри світової літератури, кандидат філологічних наук, доцент

Ліхоманова Н.О., доцент кафедри світової літератури, кандидат філологічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від «30» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри світової літератури

 (Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної) програми
«Мова і література (англійська)

5 вересня 2018 р.

Гарант освітньої (професійної) програми (керівник проектної групи)

 (В.В. Якуба)

Робочу програму перевірено

_____ 2018 р.

Заступник директора (Л.І. Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни.....	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3.	Результати навчання за дисципліною.....	5
4.	Структура навчальної дисципліни.....	9
5.	Програма навчальної дисципліни.....	10
6.	Контроль навчальних досягнень.....	14
7.	Навчально-методична картка дисципліни.....	23
8.	Рекомендовані джерела.....	24
	Основні.....	24
	Додаткові.....	25

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів/ годин	2/60	2/60
Курс	III	III
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів	2	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	-	екзамен
Самостійна робота	28	22
Форма семестрового контролю	-	письмова

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є засвоєння студентами необхідної сукупності знань про зарубіжну літературу XIX століття доби реалізму.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- здійснення загального огляду розвитку літератур європейських країн і США;
- усвідомлення специфіки художніх творів в контексті літературного процесу XIX століття.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати :

- вивчені етапи всесвітнього літературного процесу;
- найважливіші відомості про творчі методи та літературні напрями (романтизм, реалізм, символізм, натуралізм, неоромантизм);
- місце і значення вивчених творів у доробку письменника та літературному процесі певного періоду;
- характерні особливості індивідуального стилю письменника.

Вміти :

- розрізняти літературні напрями;
- аналізувати й інтерпретувати художній твір в єдності його змісту і форми;
- виявляти основні проблеми, порушені у творі, що вивчається;
- визначати жанрові особливості вивчених творів;
- порівнювати твори, їхню проблематику та системи образів;
- користуватися словниково-довідковою та науково-дослідницькою літературою.

Програмні компетентності

ЗК 2 світоглядна компетенція здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості

ЗК 5 громадянська компетенція ціннування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 11 комунікативна компетенція: увага до відмінностей та впливу культури (здатність до культурної чутливості та здатності ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур).

ФК 6 літературознавча компетенція (основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору; література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні)

ФК 17 країнознавча компетенція (знання студентів про культуру країни, мова якої вивчається; володіння студентами особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування)

Програмні результати навчання

ПРН 6 Знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, історичних ознак понять народності літератури, художнього образу, зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, жанрово-стилістичних особливостей творів мовою оригіналу та ознак їх перекладів

ПРН 12 здатність досліджувати поетику оригінального і перекладного тексту, з'ясовувати властивості мови літературного твору, засоби художньої виразності, жанрові різновиди, особливості образної системи, визначати стиль художнього твору та індивідуальний стиль письменника, виокремлювати змістові домінанти тексту, здійснювати власну інтерпретацію художнього твору, визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства

ПРН 17 Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№ пор.	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна робота			
		Усього	Лекції	Семін.	Сам. роб.
V семестр					
Змістовий модуль №1. Реалізм як художній напрям в російській та французькій літературах»					
Тема 1	Вступ. Література 2-ої пол.ХІХ ст.: загальна характеристика, літературні напрями, стилі. <i>Тема для самостійного вивчення:</i> Реалізм в живопису та музиці.	4	2	-	2
Тема 2	Загальна характеристика російського реалізму. „Гоголівський період”. Натуральна школа та її періодизація. Російський реалістичний роман та його представники: І.С.Тургенєв, І.О.Гончаров, Ф.М.Достоевський, Л.М.Толстой. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість А.П.Чехова-прозаїка. Поети-демократи 50-х рр. М.Некрасов і „некрасівська школа”.	12	2	4	6
Тема 3	Загальна характеристика французького реалізму Естетичні маніфести, провідні жанри, проблематика. Творчість Стендаля, О. де Бальзака. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість П.Меріме, Г.Флобера, А.Доде. Ж.Верн як засновник науково-фантастичної прози.	14	4	4	6
	Модульний контроль	2			
	<i>Разом за модулем № 1</i>	32	8	8	14
Модуль №2. Реалізм в Англії, США та Німеччині					
Тема 4	Загальна характеристика англійського реалізму, феномен вікторіанської доби і її відбиття в творах письменників-реалістів. Творчість Ч.Діккенса, В.-М.Теккерея. „Дамська” версія англійського реалістичного роману. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість Е.Гаскелл, Джордж Еліот. Творчість Т. Гарді.	12	4	4	4
Тема 5	Загальна характеристика американського реалізму. Творчість Г. Бічер-Стоу, Марка Твена. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість Ф. Брет-Гарта, О. Генрі.	8	2	2	4
Тема 6	<i>Теми для самостійного вивчення:</i> Загальна характеристика німецького реалізму. Творчість В.Раабе, Т.Шторма, Т.Фонтане.	6	-	-	6
	Модульний контроль	2			
	<i>Разом за модулем № 2</i>	28	6	6	14
	Підготовка та проходження контрольних заходів (семестровий контроль)	-			
	<i>Усього</i>	60	14	14	28

Тематичний план для заочної форми навчання

№ пор.	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна робота			
		Усього	Лекції	Семін.	Сам. роб.
V семестр					
Змістовий модуль №1. Реалізм як художній напрям в європейських країнах та США					
Тема 1	Вступ. Література 2-ої пол. XIX ст.: загальна характеристика, літературні напрями, стилі. Реалізм в російській літературі <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Російський реалістичний роман та його представники: І.С.Тургенєв, І.О.Гончаров, Ф.М.Достоевський, Л.М.Толстой. Творчість А.П.Чехова-прозаїка.	6	2	-	4
Тема 2	Загальна характеристика французького реалізму Естетичні маніфести, провідні жанри, проблематика. Творчість Стендаля, О. де Бальзака. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість П.Меріме, Г.Флобера, А.Доде. Ж.Верн як засновник науково-фантастичної прози.	8	-	2	6
Тема 3	Загальна характеристика англійського реалізму. Творчість Ч. Діккенса, В.-М. Теккерея. Дамська версія англійського реалістичного роману <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість Е.Гаскелл, Джордж Еліот. Творчість Т. Гарді.	10	2	2	6
Тема 4	Загальна характеристика американського реалізму. Творчість Г. Бічер-Стоу, Марка Твена. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість Ф. Брет-Гарта, О. Генрі.	6	-	-	6
	<i>Семестровий контроль (екзамен)</i>	30			
	<i>Разом</i>	60	4	4	22
	<i>Усього</i>	60			

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

РЕАЛІЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ В РОСІЙСЬКІЙ ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ ЛІТЕРАТУРАХ

Лекції 1-2. Вступ. Реалізм як літературний напрям у ХІХ ст. Російський реалізм (4 год.).

Вступ. Загальна характеристика реалізму як напрямку мистецтва. Естетико-художня система літератури західноєвропейського реалізму. Естетичне, філософське, соціально-політичне підґрунтя реалізму.

Загальна характеристика російської реалістичної літератури. «Гоголівський період» російської літератури. Натуральна школа, періодизація, місце в розвитку реалізму. Творчість «пізнього» М. В. Гоголя і «раннього» Ф.М.Достоевського в контексті літератури натуральної школи. Російський реалістичний роман, характерні ознаки, класичні зразки. Л. М. Толстой-романіст.

Основні поняття теми: реалізм, роман, фізіологічний нарис, натуральна школа, фантастичний реалізм Ф.М. Достоевського, психологізм, поліфонізм, роман-трагедія, філософський роман, роман-епопея, філософія толстовства.

Семінар № 1. Роман-трагедія Ф. М. Достоевського «Злочин і кара».

Семінар № 2. Роман Л. М. Толстого «Анна Кареніна».

Обов'язкова література:

1. Бабаев Э.Г. «Анна Каренина» Л.Н.Толстого / Э.Г. Бабаев. – М.: Худож. лит., 1978. – 158 с.
2. Карякин Ю.Ф. Достоевский и канун ХХІ века / Ю.Ф. Карякин. – М.: Сов. писатель, 1989. - 646 с.
3. Кирпотин В.Я. Разочарование и крушение Родиона Раскольникова / В.Я. Кирпотин. – М.: Сов. писатель, 1986.- 255 с.
4. Мотылева Т.Л. Л.Н.Толстой / Т.Л. Мотылева // История всемирной литературы: В 9т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.130-151.
5. Фридендер Г.М. Достоевский / Г.М. Фридендер // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.105-124.

Додаткова література:

1. Стеханова А.М. Ф. Достоевський і Б. Акунін: монопастиш «Ф.М.» / А.М. Стеханова, Т.І. Тверітінова // Зарубіжна література в школах України. – 2010. - № 7-8. – С. 84-87.
2. Белов С.В. Роман Ф.М.Достоевского «Преступление и наказание».

Комментарий / С.В. Белов. - Л., 1979.

3. Краснов Г.В. Основные вехи в восприятии романа «Анна Каренина» / Г.В. Краснов // Литературные произведения в движении эпох. - М., 1979. – С.184-228.

Лекції 3-4. Французький реалізм (4 год.)

Загальна характеристика французького реалізму: естетичні маніфести, провідні жанри, проблематика. Становлення естетичних поглядів Стендаля та його літературно-критична діяльність. Новелістика П. Меріме. Життєвий і творчий шлях О. де Бальзака. Бальзак на шляху створення «Людської комедії». Романістика Г. Флобера. Об'єктивний метод та особливості стилю письменника.

Основні поняття теми: роман-дослідження, психологічний роман, роман виховання, психологічний портрет, самоаналіз, соціально-аналітичний тип реалізму, детермінізм, циклізація творів, епопея, психологічний роман, боваризм, об'єктивний метод.

Семінар № 3. «Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» О. де Бальзака.

Семінар № 4. «Пані Боварі» Г. Флобера як новий тип реалістичного психологічного роману.

Обов'язкова література:

1. Затонский Д.В. Бальзак / Д.В. Затонский // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1991. – С. 195-206.
2. Кучборская Е.П. Творчество Бальзака / Е.П. Кучборская. – М., 1970.
3. Реизов Б.Г. Французский роман XIX века / Б.Г. Реизов. – М.: Высшая школа, 1969. - 310 с.
4. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої пол. XIX-поч. XX ст. Посібник / О.М. Ніколенко. – К.: КГОВЦ “Полікультурний світ”, 2005. – С. 9-37.
5. Ржевская Н.Ф. Гюстав Флобер / Н.Ф. Ржевская // История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1990. – Т. 7. – С. 254-264.

Додаткова література:

1. Наливайко Д.С. Роман, що започаткував новітню прозу / Д.С. Наливайко // Флобер Г. «Пані Боварі». Проста душа. – Харків: Фоліо, 2002. – С.3-18.
2. Моруа А. Прометей, або життя Оноре де Бальзака / А. Моруа. – К., 1984.
3. Тверитинова Т.И. Г. Флобер и Г. де Мопассан: лекарство от боваризма / Т.И. Тверитинова // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз. Зб. Наук.ст. гол.ред. В.А. Зарва. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – Вип. XXVII. – Ч. 3. – С. 398-406.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

РЕАЛІЗМ В АНГЛІЇ, США ТА НІМЕЧЧИНІ

Лекції № 5-6. Англійський реалізм (4 год.)

Феномен вікторіанства та його відбиття в англійській реалістичній літературі. Художні особливості романістики Ч. Діккенса. Творчість В.-М. Теккерея. Жіноча проза в англійській реалістичній літературі та її представниці (сестри Бронте, Е. Гаскелл).

Основні поняття теми: вікторіанство, англійський реалістичний роман, різдвяна притча, роман-автобіографія, соціально-реалістичний роман, готичний роман, химерно-побутовий роман, фентезі.

Семінар № 5. Англійський реалістичний роман (на прикладі твору Ч. Діккенса «Домбі і син»).

Семінар № 6. «Дамська» версія англійського реалістичного роману (Ш. Бронте, Е. Бронте, Е. Гаскелл).

Обов'язкова література:

1. Гениева Е.Ю. Диккенс / Е.Ю. Гениева // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1989. – С.113-130.
2. Ивашева В.В. «Век нынешний и век минувший»: Английский реалистический роман XIX века в его современном звучании. 2-е изд., доп. / В.В. Ивашева. – М.: Худож. лит, 1990. – 479 с.
3. История западноевропейской литературы. XIX век. Англия: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. зав. [Л.В. Сидорченко, И.И. Бурова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Буровой. – СПб.: Филол. фак. СПбГУ; М.: Изд. центр «Академия», 2004. – 544 с.
4. Михальская Н.П. Чарльз Диккенс: очерк жизни и творчества / Н.П. Михальская. – М.: Просвещение, 1987.
5. Тугушева М. Шарлотта Бронте: Очерк жизни и творчества / М. Тугушева. – М.: Высшая школа, 1982. – 98 с.

Додаткова література:

1. Денисюк Х. Ренесанс роману Е.Бронте «Буреверхи» / Х. Денисюк // Слово і час. – 2005. – № 11. – С.83-87.
2. Тверитинова Т.И. Поэтика дома в усадебном тексте Э. Бронте (на материале романа «Грозовой Перевал») / Т.И. Тверитинова // Вісник Дніпропетровського університету імені А. Нобеля. Серія «Філологічні науки». – 2016. – № 1(11). – С. 167-171.
3. Шахова К.О. Чарльз Діккенс / К.О. Шахова // Зарубіжна література. – 2004. – № 6-7. – С.17-28.

Лекція № 7. Американський реалізм (2 год.)

Загальна характеристика розвитку американського реалізму. «Школа місцевого колориту» та її представники. Традиції аболіціоністської літератури. Творчість Г. Бічер-Стоу та її повість «Хатинка дядька Тома». Життєвий і творчий шлях Марка Твена. Романістика письменника. Загальна характеристика творчості Ф. Брет Гарта та А. Бірса.

Основні поняття теми: школа місцевого колориту, соціальний роман, аболіціоністська література, реалістична новела, пародійно-пригодницький роман, літературна пародія.

Семінар № 7. Специфіка американського реалізму в творчості Марка Твена (на прикладі романів «Пригоди Тома Соєра» та «Пригоди Гекльберрі Фінна»).

Обов'язкова література:

1. Жлуктенко Н. Художній світ роману Марка Твена «Пригоди Гекльберрі Фінна» / Н. Жлуктенко // Вікно в світ. – 1999. – № 4.
2. Зверев А.М. Література США. Марк Твен / А.М. Зверев // История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1990. – Т.7. – С. 559-568.
3. Пригодій С.М. Марк Твен: міф, людина, письменник / С.М. Пригодій // Марк Твен. Пригоди Тома Соєра. Пригоди Гекльберрі Фінна. – Харків: Фоліо, 2003. – С. 3-18.

Додаткова література:

1. Звinyaцьковський В. Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра». Система уроків / В.Я. Звinyaцьковський // Зарубіжна література. – 2005. - № 12. – С. 4-5.
2. Лібман З.Я. Марк Твен: Життя і творчість / З.Я. Лібман. – К.: Дніпро, 1977. - 142 с.
3. Ромм А.С. Марк Твен / А.С. Ромм. – М.: Наука, 1977. - 192 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма)

Вид діяльності студентів	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I. Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Модуль II. Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-
Виконання тестового контролю, експрес-контроль	10	2	20	1	10
	Разом	-	93	-	76
Максимальна кількість балів	169				
Розрахунок коефіцієнта	1,69	(169:100=1,69)			

1.1.a Система оцінювання навчальних досягнень студентів (заочна форма)

Вид діяльності студентів	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I. Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	-	-	-
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Виконання тестового контролю, експрес-контроль	10	3	30
	Разом	-	74
Максимальна кількість балів	74		
Коефіцієнт	1,23		
Розрахунок коефіцієнта	74:60= 1,23		

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ (денна форма)

МОДУЛЬ № 1 (14 год.)

Тема № 1. Російський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. М.О. Некрасов і натуральна школа. Громадянська поезія («О шостій вчора завернув...», «Роздуми біля парадного під'їзду», «На смерть Шевченка»).
2. Проблема «зайвої людини» в творчості І.С. Тургенєва («Рудін», «Ася», «Щоденник зайвої людини»). Нове в тургенєвській трактовці теми «зайвих людей». Стаття «Гамлет і Дон Кіхот»
3. Творчість А.П. Чехова-прозаїка: періодизація, тематичне і жанрове розмаїття, специфіка чеховського героя.

Література:

1. Бердников Г.П. Чехов / Г.П. Бердников // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.8. – М.: Наука, 1994. – С.29-42.
2. Ермилова Е.В. Некрасов / Е.В. Ермилова // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.76-84.
3. Лебедев Ю.В. Иван Сергеевич Тургенев / Ю.В. Лебедев // История русской литературы XIX века: 2-я половина. – М.: Просвещение, 1990. – С.58-62, 71-79.
4. Тихомиров В.Н. Тургеневская женщина и проблемы эмансипации / В.Н. Тихомиров // Зар.літ.в навч.закл. – 2004. - № 3. – С.11-13.
5. Щербина В.Р. Тургенев / В.Р. Щербина // История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1990. – Т.7. – С.41-50.

Тема № 2. Французський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Особливості сюжету і композиції роману Стендаля «Червоне і Чорне». Зображення життя всіх верств суспільства доби Реставрації.
2. Творчий шлях Ж. Верна. Письменник як творець багатотомної серії романів «Незвичайні подорожі».
4. Своєрідність тематики, новий тип героя в романах Ж.Верна (на прикладі роману «Діти капітана Гранта»). Місце творчості Ж. Верна у світовій літературі.

Література:

1. Виноградов А.К. Стендаль и его время / А.К. Виноградов. – М., 1960.
2. Затонский Д.В. Стендаль / Д.В. Затонский // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1989. – С. 185-195.
3. Потапова З.М. Французская литература. Романисты и драматурги 70-80-х гг. Ж.Верн / З.М. Потапова // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.314-315.
4. Реизов Б.Г. Французский роман XIX века / Б.Г. Реизов. – М.: Высшая школа, 1969. - 310 с.
5. Лехман Т. Кольори, що допомагають розумінню суті твору: до питання походження назви роману «Червоне і чорне» Стендаля / Т. Лехман // Всесвіт.літ. в сер.навч.закл.України. - 1998. - № 5. – С.10 -12.
6. Назарець В.М. Диваки у Жуля Верна. До вивчення романів «Діти капітана Гранта» і «П'ятнадцятирічний капітан» / В.М. Назарець // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. - № 6. – С. 33-38.

МОДУЛЬ № 2 (14 год.)

Тема № 3. Англійський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Е. Гаскелл як майстер англійського соціального роману. «Мері Бартон. Манчестерська повість»: проблематика, поетика промислового міста, система образів, особливості стилю письменниці.
2. «Тесс із роду д'Ербервіллів» Т. Гарді - роман «характерів і середовища». Тематика, проблематика. Система образів, зображення предметно-просторового світу. Психологізм роману.

Література:

1. История западноевропейской литературы. XIX век. Англия: Учеб. пособие для студ.филол.фак.высш.учеб.зав.[Л.В. Сидорченко, И.И. Бурова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Буровой. – СПб.: Филол.фак. СПбГУ; М.: Изд.центр «Академия», 2004. – 544 с.
2. Ремизов Б.Б. Елизабет Гаскелл / Б.Б. Ремизов. – К., 1974.
3. Урнов М.В. Английская проза 70-90-х гг. XIX в. / М.В. Урнов // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 8. – М., 1994. – С. 349-359.

Тема № 4. Американський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Естетична своєрідність розвитку реалізму в американській літературі XIX століття.
2. Історична романістика Марка Твена: «Принц та жебрак», «Янки при дворі

- короля Артура», «Жанна д'Арк».
3. Життєвий і творчий шлях О. Генрі.
  4. Тема «маленької» людини у великому місті в новелах О. Генрі.

Література:

1. Зверев А.М. Литература США. Второй этап становления реализма / А.М.Зверев // История всемирной литературы: В 9 т. – М., 1990. – Т.7. – С.552-559.
2. История американской литературы [Банников Н.В., Боброва М.Н., Гиленсон Б.А и другие]; под ред. Н.И.Самохвалова.: В 2-х частях. – М.: Просвещение, 1971. – Ч.2. – С.294-314.
3. Левидова И.М. О. Генри и его новелла / И.М. Левидова. – М., 1973.
4. Міщук В.В. Життя і творчість О. Генрі: Соціальні та естетичні погляди письменника. Роман «Королі і капуста» / В.В. Міщук // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1996. – № 10.
5. Рибаківа О.В. Miss short story, або Американський варіант загадки сфінкса. Новели О'Генрі / О.В. Рибаківа // Зар.літ. в навч. закл. – 1998. - № 1. – С.43-45.
6. Урнов Д.М. «Точное слово» и «точка зрения» в англо-американской повествовательной прозе / Д.М. Урнов // Типология стилевого развития XIX века. – М., 1977.

Тема № 5. Німецький реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Роман Т. Фонтане «Пані Женні Трайбль»: тематика, проблематика, система образів. Характерні особливості стилю письменника.
2. Роман Т. Фонтане «Еффі Бріст»: тематика, проблематика, система образів. Художні особливості твору.

Література:

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX століття: європейська реалістична проза 1830-1880-х років / О.С. Анненкова. – К.: Знання України, 2006. – 438 с.
2. Бурдина Т.И. Сатирические черты в образной системе романа Т.Фонтане «Госпожа Женни Трайбль» / Т.И. Бурдина // Вестник Моск. Ун-та. – Серия 10. Филология. – 1975. - № 3.
3. Тураев С.В. Немецкая литература / С.В. Тураев // История всемирной литературы: В 9 т. – М., 1990. – Т.7. – С.388-390.
4. Шахова К.О. Німецька література другої половини XIX сторіччя / К.О.Шахова // Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. -№ 2. – С. 163-240.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (денна форма)

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль І. РЕАЛІЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ В РОСІЙСЬКІЙ ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ ЛІТЕРАТУРАХ			
Тема 1. Російський реалізм М.О.Некрасов і натуральна школа. «Зайва людина» в творчості І.С. Тургенєва. Творчість А.П.Чехова-прозаїка.	Поточні консультації	5	I-III
Тема № 2. Французький реалізм. Творчий шлях Стендаля. Життєвий і творчий шлях Ж. Верна.	Поточні консультації, МКР	5	IV-V
Змістовий модуль II. РЕАЛІЗМ В АНГЛІЇ, США ТА НІМЕЧЧИНІ			
Тема № 3. Англійський реалізм Е.Гаскелл як майстер соціального роману. Традиції моралізатор-ського роману в творчості Т.Гарді.	Поточні консультації	5	VI-VII
Тема № 4. Американський реалізм. Історична романістика Марка Твена. Життєвий і творчий шлях О.Генрі.	Поточні консультації	5	VIII-IX
Тема № 5. Німецький реалізм. Загальна характеристика німецького реалізму. Творчий шлях Т. Фонтане. Романістика письменника.	МКР	5	X-XI
Разом: 28 год.		Разом: 25 балів	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ (заочна форма)

Тема № 1. Російський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Російський реалістичний роман, його ознаки та представники.
2. Знамениті романи Ф.М. Достоевського, їхнє морально-філософське навантаження.
3. Творчість Л.М. Толстого-романіста.
4. Творчість А.П. Чехова-прозаїка: періодизація, тематичне і жанрове розмаїття, специфіка чеховського героя.

Література:

1. Бабаев Э.Г. «Анна Каренина» Л.Н.Толстого / Бабаев Э.Г. – М.: Худож.лит., 1978. – 158 с.
2. Бердников Г.П. Чехов / Г.П. Бердников // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 8. – М.: Наука, 1994. – С.29-42.
3. Карякин Ю.Ф. Достоевский и канун XXI века / Ю.Ф. Карякин. – М.: Сов.писатель, 1989. - 646 с.
4. Кирпотин В.Я. Разочарование и крушение Родиона Раскольникова / В.Я. Кирпотин. – М.: Сов. писатель, 1986. - 255 с.
5. Мотылева Т.Л. Л.Н.Толстой / Т.Л. Мотылева // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 7. – М.: Наука, 1990. – С.130-151.
6. Фридендер Г.М. Достоевский / Фридендер Г.М. // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 7. – М.: Наука, 1990. – С.105-124.

Тема № 2. Французський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Особливості сюжету і композиції роману Стендаля «Червоне і Чорне». Зображення життя всіх верств суспільства доби Реставрації.
2. Творчий шлях Г. Флобера. Особливості об'єктивного методу.
3. Роман Г. Флобера «Пані Боварі»: тематика, проблематика, система образів.

Література:

1. Виноградов А.К. Стендаль и его время / А.К. Виноградов. – М., 1960.
2. Затонский Д.В. Стендаль / Д.В. Затонский // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1989. – С. 185-195.

3. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої пол. ХІХ-поч. ХХ ст. Посібник / О.М. Ніколенко. – К.: КГОВЦ «Полікультурний світ», 2005. – С.9-37.
4. Потапова З.М. Французская литература. Романисты и драматурги 70-80-х гг. / З.М. Потапова // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.314-315.
5. Реизов Б.Г. Французский роман ХІХ века / Б.Г. Реизов. – М.: Высшая школа, 1969. - 310 с.
6. Ржевская Н.Ф. Гюстав Флобер / Н.Ф. Ржевская // История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1990. – Т.7. – С.254-264.

Тема № 3. Англійський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Е. Гаскелл як майстер англійського соціального роману. «Мері Бартон. Манчестерська повість»: проблематика, поетика промислового міста, система образів, особливості стилю письменниці.
2. «Тесс із роду д'Ербервіллів» Т. Гарді - роман «характерів і середовища». Тематика, проблематика. Система образів, зображення предметно-просторового світу. Психологізм роману.

Література:

1. История западноевропейской литературы. ХІХ век. Англия: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. зав. [Л.В. Сидорченко, И.И. Бурова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Буровой. – СПб.: Филол. фак. СПбГУ; М.: Изд. центр «Академия», 2004. – 544 с.
2. Ремизов Б.Б. Елизабет Гаскелл / Б.Б. Ремизов. – К., 1974.
3. Урнов М.В. Английская проза 70-90-х гг. ХІХ в. / М.В. Урнов // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 8. – М., 1994. – С. 349-359.

Тема № 4. Американський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Естетична своєрідність розвитку реалізму в американській літературі ХІХ століття.
2. Історична романістика Марка Твена: «Принц та жебрак», «Янки при дворі короля Артура», «Жанна д'Арк».
3. Життєвий і творчий шлях О. Генрі.
4. Тема «маленької» людини у великому місті в новелах О. Генрі.

Література:

1. Зверев А.М. Литература США. Второй этап становления реализма / А.М.Зверев // История всемирной литературы: В 9 т. – М., 1990. – Т.7. – С.552-559.
2. История американской литературы [Банников Н.В., Боброва М.Н., Гиленсон Б.А и другие]; под ред. Н.И.Самохвалова.: В 2-х частях. – М.: Просвещение, 1971. –Ч.2. – С.294-314.
3. Левидова И.М. О. Генри и его новелла / И.М. Левидова. – М., 1973.
4. Міщук В.В. Життя і творчість О. Генрі: Соціальні та естетичні погляди письменника. Роман «Королі і капуста» / В.В. Міщук // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1996. – № 10.
5. Рибаківа О.В. Miss short story, або Американський варіант загадки сфінкса. Новели О'Генрі / О.В. Рибаківа // Зар.літ. в навч. закл. – 1998. - № 1. – С.43-45.
6. Урнов Д.М. «Точное слово» и «точка зрения» в англо-американской повествовательной прозе / Д.М. Урнов // Типология стилового развития XIX века. – М., 1977.

Тема № 5. Німецький реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Роман Т. Фонтане «Пані Женні Трайбль»: тематика, проблематика, система образів. Характерні особливості стилю письменника.
2. Роман Т. Фонтане «Еффі Бріст»: тематика, проблематика, система образів. Художні особливості твору.

Література:

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX століття: європейська реалістична проза 1830-1880-х років / О.С. Анненкова. – К.: Знання України, 2006. – 438 с.
2. Бурдина Т.И. Сатирические черты в образной системе романа Т.Фонтане «Госпожа Женни Трайбль» / Т.И. Бурдина // Вестник Моск. Ун-та. – Серия 10. Филология. – 1975. - № 3.
3. Тураев С.В. Немецкая литература / С.В. Тураев // История всемирной литературы: В 9 т. – М., 1990. – Т.7. – С.388-390.
4. Шахова К.О. Німецька література другої половини XIX сторіччя / К.О.Шахова // Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. -№ 2. – С. 163-240.

Таблиця 6.2.б

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (заочна форма)

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль І. РЕАЛІЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ В ЛІТЕРАТУРАХ КРАЇН ЄВРОПИ ТА США			
Тема 1. Російський реалізм Російський реалістичний роман та його представники. Знамениті романи Ф. Достоєвського. Л.М.Толстой-романіст.	Поточні консультації	4	I-III
Тема № 2. Французький реалізм. Творчий шлях Стендаля. Роман Г.Флобера «Пані Боварі».	Поточні консультації	4	IV-V
Тема № 3. Англійський реалізм Е.Гаскелл як майстер соціального роману. Традиції моралізаторського роману в творчості Т.Гарді.	Поточні консультації	4	VI-VII
Тема № 4. Американський реалізм. Історична романістика Марка Твена. Життєвий і творчий шлях О.Генрі.	Поточні консультації	4	VIII-IX
Тема № 5. Німецький реалізм. Загальна характеристика німецького реалізму. Творчий шлях Т. Фонтане. Романістика письменника.	Підсумкове тестування	4	X-XI
Разом: 22 год.		Разом: 20 балів	

6.3. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульний контроль (денна форма навчання) проводиться у формі контрольної роботи. Студентам пропонується виконати три завдання. Перше і друге – дати відповідь на питання теоретичного та історико-літературного змісту. Третє питання передбачає перевірку знання тексту художнього твору: потрібно навести вислів із зазначеного твору та обґрунтувати свій вибір.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Максимальна кількість балів за відповідь на перше питання – 10 балів, на друге питання – 10 балів, на третє питання – 5 балів.

Максимальна кількість балів – 25.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНО-КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 1

1. Реалізм як основний напрям літератури 2-ої пол. XIX ст.: характерні ознаки, представники.
2. Особливості розвитку реалізму в російській літературі. Натуральна школа: естетичні маніфести, представники. Вплив гоголівських петербурзьких повістей на творчість письменників натуральної школи.
3. Задум і творча історія «Мертвих душ» М.В. Гоголя. Специфіка жанру, єдність сатиричного та ліричного начал, сюжет і композиція.
4. Громадянська поезія М. О. Некрасова («О шостій вчора завернув...»), «На смерть Шевченка».
5. Творчий шлях Ф. М. Достоєвського. Філософські, етичні та естетичні погляди письменника.
4. Наскрізні теми в романістиці Ф. М. Достоєвського.
5. Роман Ф.М. Достоєвського «Злочин і кара»: соціально-філософська і морально-психологічна проблематика роману, сюжетно-композиційні особливості, система образів.
6. «Двійники» і антиподи Раскольнікова в романі Ф. М. Достоєвського «Злочин і кара».
7. Творчий шлях Л. М. Толстого. Духовні та творчі пошуки та здобутки письменника.
8. «Думка про народ» і засоби її розкриття в романі-епопеї Л. М. Толстого «Війна і мир».
- 11.«Анна Кареніна» Л. М. Толстого – «живий, гарячий» роман про сучасність.
12. Образ К. Льовіна: специфіка художнього відбиття в ньому поглядів і

- настроїв письменника напередодні переламу в його світосприйнятті.
13. Анна Кареніна – жінка трагічної долі в однойменному романі Л.М. Толстого. Символіка, що передвіщає смерть героїні.
  14. Тема «зайвої людини» в творчості І. С. Тургенєва.
  15. Роман І. О. Гончарова «Обломов»: проблематика, своєрідність побудови. Соціально-психологічні корені «обломовщини».
  16. Творчість А.П. Чехова-прозаїка: періодизація, тематичне і жанрове розмаїття, специфіка чеховського героя.
  17. Загальна характеристика французького реалізму. Періодизація, зв'язок з романтизмом, представники.
  18. Творчий шлях Стендаля. Літературно-критична діяльність. «Расін і Шекспір» як естетичний маніфест французьких реалістів.
  19. Соціально-психологічний роман Стендаля «Червоне і Чорне»: проблематика, особливості сюжету і композиції, система образів. Проблема реалізму письменника.
  20. Три версії роману виховання в творчості Стендаля («Червоне і Чорне», «Люсьєн Левен», «Пармський монастир»).
  21. Творчий шлях П. Меріме. Новелістика письменника.
  22. Життєвий і творчий шлях О. де Бальзака. Бальзак і Україна.
  23. Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тематика, проблематика, образ Гобсека, «лихваря і філософа», особливості композиції твору.
  24. Роман О. де Бальзака «Батько Горіо»: тематика, проблематика, композиція.
  25. «Пані Боварі» Г. Флобера як новий тип психологічного роману. Тематика, проблематика, система образів.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНО-КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 2

1. Загальна характеристика англійського реалізму. Періодизація, зв'язок з добою Просвітництва і романтизму, представники.
2. Життєвий і творчий шлях Ч. Діккенса. Періодизація, провідні твори, проблеми, специфіка авторської манери.
3. Творча історія, композиція, система образів в романі Ч. Діккенса «Посмертні записки Піквікського клубу».
4. «Пригоди Олівера Твіста» Ч. Діккенса: тематика, проблематика, образна система. Авторська позиція.
5. «Домбі і син» Ч. Діккенса: тематика, проблематика, сюжетно-композиційні особливості. «Різдвяність» фіналу роману.

6. Життєвий і творчий шлях В.-М. Теккеря.
7. «Книга снобів» і поняття снобізму в творчості В.-М. Теккеря.
8. «Ярмарок марнославства» В.-М. Теккеря: тематика, проблематика, авторська позиція. Специфіка жанру твору.
9. «Дамська версія» англійського реалістичного роману. Труднощі самовираження жінки-письменниці.
- 10.«Джейн Ейр» Ш. Бронте як роман-автобіографія. Тематика, проблематика, образна система. Новаторство твору.
- 11.Роман Е. Бронте «Буреверхи»: специфіка хронотопу, тематика, проблематика, жанрові особливості.
- 12.Внесок Е. Гаскелл в розвиток соціально-реалістичного роману («Мері Бартон. Манчестерська повість»).
- 13.Психологізм роману Т. Гарді «Тесс із роду д'Ербервіллів». Тематика, проблематика, система образів, зображення предметно-просторового оточення.
- 14.Загальна характеристика розвитку американського реалізму. Традиції аболіціоністської літератури, «школа місцевого колориту».
15. Життєвий і творчий шлях Марка Твена.
16. Художні особливості ранніх гумористичних творів Марка Твена.
- 17.«Пригоди Тома Соєра» Марка Твена: тематика, проблематика, образна система. Пародіювання відомих жанрових різновидів роману.
- 18.Життя і простір Америки в «Пригодах Тома Соєра» та «Пригодах Гекльберрі Фінна» Марка Твена.
- 19.«Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена: розробка вузлових конфліктів американського життя, народний гумор, майстерність пейзажу, ліризм.
- 20.Життєвий і творчий шлях О. Генрі.
- 21.Тема «маленької» людини у великому місті в новелах О. Генрі.
- 22.«Хатина дядька Тома» в контексті творчості Г. Бічер-Стоу.
- 23.Естетична своєрідність німецької літератури другої половини ХІХ ст. Розвиток реалізму, видатні представники, твори.
- 24.Роман Т. Фонтане «Пані Женні Трайбль»: тематика, проблематика, образна система.
- 25.Показ згасання життя дворянського середовища в романі Т. Фонтане «Еффі Бріст».

6.4. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

На заочному відділенні екзамен проводиться в письмовій формі. Студенти спочатку проходять екзаменаційне тестування, яке виявляє рівень їхніх знань художніх творів.

Максимальна кількість балів за тестування – 20 балів.

Потім готують письмову відповідь на два питання в білеті.

Максимальна кількість балів за письмову роботу – 20 балів.

6.5. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Реалізм як основний напрям літератури 2-ої пол. XIX ст.: характерні ознаки, представники.
2. Загальна характеристика французького реалізму. Періодизація, зв'язок з романтизмом, представники.
3. Творчий шлях Стендаля. Літературно-критична діяльність. Трактат Стендаля «Расін і Шекспір» як естетичний маніфест французьких реалістів.
4. Соціально-психологічний роман Стендаля «Червоне і Чорне»: проблематика, особливості сюжету і композиції, система образів. Проблема реалізму письменника.
5. Творчість П. Меріме: збірники «Театр Клари Газуль», «Гюзла», особливості творчої манери, новаторство.
6. Новелістика П. Меріме: художні та стильові особливості, проблематика, система образів. Авторська позиція.
7. Життєвий і творчий шлях О. де Бальзака. Бальзак і Україна.
8. Історія задуму і створення «Людської комедії» О. де Бальзака: своєрідність структурної побудови, ключові твори. «Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії».
9. Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тематика, проблематика, образ Гобсека, «лихваря і філософа», особливості композиції твору.
10. «Пані Боварі» Г. Флобера як новий тип психологічного роману. Тематика, проблематика, система образів.
11. Своєрідність тематики, новий тип героя в романах Ж. Верна (на матеріалі роману «Діти капітана Гранта»). Місце письменника у світовій літературі.
12. Особливості розвитку реалізму в російській літературі. Натуральна школа: естетичні маніфести, представники. Вплив гоголівських петербурзьких повістей на творчість письменників натуральної школи.

- 13.Задум і творча історія «Мертвих душ» М.В. Гоголя. Специфіка жанру, єдність сатиричного та ліричного начал, сюжет і композиція.
- 14.Творчий шлях Ф.М. Достоевського. Філософські, етичні й естетичні погляди письменника та їхнє вираження в романістиці.
- 15.Роман Ф.М. Достоевського «Злочин і кара»: соціально-філософська і морально-психологічна проблематика роману, сюжетно-композиційні особливості, система образів. Роль «двійників» Раскольнікова в романі.
- 16.Творчий шлях Л.М. Толстого. Духовні і творчі шукання та здобутки письменника.
17. «Думка народна» і засоби її розкриття в романі Л.М. Толстого «Війна і мир». Поетизація народного героїзму. Специфіка жанру твору.
18. «Анна Кареніна» Л.М. Толстого – «живий, гарячий» роман про сучасність. Образ К. Льовіна: специфіка художнього відбиття в ньому поглядів і настроїв письменника напередодні переламу в його світосприйнятті.
- 19.Анна Кареніна – жінка трагічної долі в однойменному романі Л.М.Толстого. Символіка, що передвіщає смерть героїні.
- 20.Проблема «зайвої людини» в творчості І.С. Тургенєва, соціальна і психологічна характеристика героя, еволюція типу дворянина-інтелігента.
- 21.Творчість А.П. Чехова-прозаїка: періодизація, тематичне і жанрове розмаїття, специфіка чеховського героя.
- 22.Своєрідність світосприйняття в творчості А.П. Чехова в 80-90 рр. ХІХ ст. («маленька трилогія»). Поетика, стильові особливості малої прози А.П.Чехова.
- 23.Загальна характеристика англійського реалізму. Періодизація, зв'язок з добою Просвітництва і романтизму, представники.
- 24.Життєвий і творчий шлях Ч. Діккенса. Періодизація, провідні твори, проблеми, специфіка авторської манери.
- 25.Історія створення, композиція і герої «Записок Піквікського клубу» Ч. Діккенса.
- 26.«Пригоди Олівера Твіста» Ч. Діккенса: тематика, проблематика, образна система. Авторська позиція.
- 27.«Домбі і син» Ч. Діккенса: тематика, проблематика, сюжетно-композиційні особливості. «Різдвяність» фіналу роману.
- 28.Життєвий і творчий шлях В.-М. Теккерєя.
- 29.«Книга снобів» і поняття снобізму в творчості В.-М. Теккерєя.
- 30.«Ярмарок марнославства» В.-М. Теккерєя: тематика, проблематика, авторська позиція. Специфіка жанру твору.
- 31.«Джейн Ейр» Ш. Бронте як роман-автобіографія. Тематика,

проблематика, образна система. Новаторство твору.

32. Роман Е. Бронте «Буреверхи»: специфіка хронотопу, тематика, проблематика, жанрові особливості.

33. Внесок Е. Гаскелл в розвиток соціально-реалістичного роману («Мері Бартон. Манчестерська повість»).

34. Психологізм роману Т. Гарді «Тесс із роду д'Ербервіллів». Тематика, проблематика, система образів, зображення предметно-просторового оточення.

35. Загальна характеристика розвитку американського реалізму. Традиції аболіціоністської літератури, «школа місцевого колориту».

36. Життєвий і творчий шлях Марка Твена.

37. Художні особливості ранніх гумористичних творів Марка Твена.

38. «Пригоди Тома Соєра» Марка Твена: тематика, проблематика, образна система. Пародіювання відомих жанрових різновидів роману.

39. Життя і простір Америки в «Пригодах Тома Соєра» та «Пригодах Гекльберрі Фінна» Марка Твена.

40. «Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена: розробка вузлових конфліктів американського життя, народний гумор, майстерність пейзажу, ліризм.

41. Життєвий і творчий шлях О. Генрі.

42. Тема «маленької» людини у великому місті в новелах О. Генрі.

43. «Хатина дядька Тома» в контексті творчості Г. Бічер-Стоу.

44. Загальна характеристика німецького реалізму.

45. Роман Т. Фонтане «Пані Женні Трайбль»: тематика, проблематика, образна система.

46. Показ згасання життя дворянського середовища в романі Т. Фонтане «Еффі Бріст».

6.6.

ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»
(заочна форма)**

Разом: 60 годин. Лекції – 4 години, семінарські заняття – 4 години,
самостійна робота – 22 години

Назва модуля	Реалізм як художній напрям в літературах країн Європи та США	
Кількість балів за модуль	74	
Лекції	1	2
Теми лекцій	Лекція № 1. Реалізм як літературно-мистецький напрям. Реалізм у Росії (1 б.)	Лекція № 2. Реалізм в Англії. Творчість Ч.Діккенса (1 б.)
Теми семінарських занять	«Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» О. де Бальзака (1+10 б.)	«Дамська» версія англійського реалістичного роману (1+10 б.)
Самостійна робота	Тема № 1 (4б.), тема № 2 (4 б.), тема № 3 (4 б.) Тема № 4 (4 б.), тема № 5 (4 б.)	
Тестування	Тест № 1 (10 б.), тест № 2 (10 б.), тест № 3 (10 б.)	
Підсумковий контроль	Екзамен	

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

1. Бальзак О. Гобсек. Батько Горіо. Шагренева шкіра.
2. Бронте Ш. Джейн Ейр.
3. Бронте Е. Буреверхи.
4. Верн Ж. Діти капітана Гранта. Таємничий острів.
5. Гарді Т. Тесс із роду д'Ербервіллів.
6. Гаскелл Е. Мері Бартон. Манчестерська повість. Життя Шарлотти Бронте.
7. Генрі О. Новели (за вибором).
8. Гоголь М.В. Петербурзькі повісті. Мертві душі.
9. Гончаров І.О. Обломов.
10. Діккенс Ч. Пригоди Олівера Твіста. Домбі і син. Девід Копперфілд.
11. Доде А. Тартарен Тарасконський.
12. Достоевський Ф.М. Злочин і кара. Брати Карамазови.
13. Меріме П. Новели (за вибором).
14. Некрасов М.О. О. шостій вчора завернув... Роздуми біля парадного під'їзду. Трійка. Про погоду. На смерть Шевченка.
15. Стендаль. Червоне і Чорне. Пармський монастир. Ваніна Ваніні.
16. Твен Марк. Пригоди Тома Сойера. Пригоди Гекльберрі Фінна. Оповідання (за вибором).
17. Теккерей В.-М. Книга снобів. Ярмарок марнославства.
18. Толстой Л.М. Війна і мир. Анна Кареніна.
19. Тургенєв І.С. Рудін. Ася. Напередодні.
20. Флобер Г. Пані Боварі.
21. Фонтане Т. Пані Женні Трайбель, або Серце серцю звістку подає. Еффі Бріст.
22. Чехов А.П. Людина в футлярі. Агрус. Про кохання. Іонич. Наречена.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література ХІХ століття: європейська реалістична проза 1830-1880 років / О.С. Анненкова. – К.: Знання України, 2006. – 437 с.
2. История западноевропейской литературы. ХІХ век. Англия: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. зав. [Л.В. Сидорченко, И.И. Бутова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Бутовой. – СПб.: Филол. фак. СПбГУ; М.: Изд. центр «Академия», 2004. –

- 544 с.
3. История западноевропейской литературы XIX века: Франция, Италия, Испания, Бельгия [под ред. Т.В. Соколовой]. – 2-ое изд. – М.: Высш.школа, 2003. – 357 с.
  4. История зарубежной литературы (Вторая половина XIX-начало XX века). [Ковалева Т.В., Кириллова Т.Д. и др.]; под ред. Ковалевой Т.В. - Минск: Завигар, 1997. – 486 с.
  5. История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1989-1994. – Т. 6. – М., 1989. – 880 с.; Т. 7. – М.: Наука, 1990. – 830 с.

Додаткова:

1. Балдицын П.В. Творчество Марка Твена и национальный характер американской литературы / П.В. Балдицын. – М.: ВК, 2004. – 299 с.
2. Глазкова Т.Ю. Немецкоязычная литература: учебное пособие / Т.Ю.Глазкова. – М.: ФЛИНТА; Наука, 2012. – 135 с.
3. Ивашева В.В. «Век нынешний и век минувший»: Английский реалистический роман XIX века в его современном звучании. 2-е изд., доп. / В.В. Ивашева. – М.: Худож. лит, 1990. – 479 с.
4. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини XIX – поч. XX ст. // Тема / О.М. Ніколенко. – 2005. - № 3-4.
5. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Частина II / Т.І. Тверітінова. – К.: КУБГ, 2011. – 160 с.

Додаткові ресурси

1. Сертифікований ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (3 курс, ФА, денна)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=9933>
2. Сертифікований ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (3 курс, ФА, заочна)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=9934>

Робоча навчальна програма з дисципліни «Світова література: Історія зарубіжної літератури».

Укладач: **Тверітінова Тетяна Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.